

Č.j.: S 161/03–5970/03–ORP

V Brně dne 20. října 2003

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve správním řízení S 161/03 zahájeném dne 21. srpna 2003 dle § 18 zákona č.71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s § 21 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, na návrh účastníků dohody, společností PRIMAPLYN spol. s r.o., se sídlem Praha 4, Na Pankráci 30, IČ 47118008, BOHEMIA GAS s.r.o., se sídlem Praha 10, Pražská 1279/18, IČ 49810065 a Český Plyn, k.s., se sídlem Praha 9, Satalice, Budovatelská 155, IČ 49710231, ve věci určení dle § 7 odst. 2 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, zda „Dohoda o logistické spolupráci na trhu zkapalněných uhlovodíkových plynů v České republice“, kterou dne 11.8.2003 uzavřely společnosti BOHEMIA GAS s.r.o., se sídlem Pražská 1279/18, 100 00 Praha 10, IČ 49810065, PRIMAPLYN spol. s r.o., se sídlem Na Pankráci 30, 140 00 Praha 4, IČ 47118008 a Český Plyn, k.s., se sídlem Budovatelská 155, Praha 9 – Satalice, IČ 49710231 obsahuje dohody podléhající zákazu dle § 3 až § 6 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, vydává toto

r o z h o d n u t í:

Určuje se, že dohody obsažené v Dohodě o logistické spolupráci na trhu zkapalněných uhlovodíkových plynů v České republice, kterou uzavřely dne 11.8.2003 společnosti BOHEMIA GAS s.r.o., se sídlem Pražská 1279/18, 100 00 Praha 10, IČ 49810065, PRIMAPLYN spol. s r.o., se sídlem Na Pankráci 30, 140 00 Praha 4, IČ 47118008 a Český Plyn, k.s., se sídlem Budovatelská 155, Praha 9 – Satalice, IČ 49710231, **nepodléhají zákazu dohod narušujících soutěž** dle § 3 až § 6 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů.

O d ů v o d n ě n í:

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) obdržel dne 21.8.2003 návrh společností PRIMAPLYN spol. s r.o., se sídlem Praha 4, Na Pankráci 30, IČ 47118008 (dále jen „PRIMAPLYN“), BOHEMIA GAS s.r.o., se sídlem Praha 10, Pražská 1279/18, IČ 49810065 (dále jen „BOHEMIA GAS“) a Český Plyn, k.s., se sídlem Praha 9, Satalice, Budovatelská 155, IČ 49710231 (dále jen „Český Plyn“), zastoupených na základě plných mocí JUDr. Petrem Niple, advokátem, Advokátní kancelář Nipl, Žák, Slaviček & spol., se sídlem Na Pankráci 11/449, 140 00 Praha 4, na určení podle § 7 odst. 2 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (dále jen „zákon“). Předmětem návrhu byla žádost o určení, zda dohody obsažené v Dohodě o logistické spolupráci na trhu zkapalněných uhlovodíkových plynů v České republice (dále též jen „Smlouva“), kterou uzavřely dne 11.8.2003 společnosti PRIMAPLYN, BOHEMIA GAS a Český Plyn, podléhají zákazu dohod dle § 3 až 6 zákona.

Na základě výše uvedeného návrhu bylo zahájeno správní řízení S 161/03, jehož účastníky jsou společnosti PRIMAPLYN, BOHEMIA GAS a Český Plyn. Všichni účastníci řízení jsou v řízení zastoupeni na základě plných mocí společným právním zástupcem JUDr. Petrem Niple, advokátem, Advokátní kancelář Nipl, Žák, Slaviček & spol., se sídlem Na Pankráci 11/449, 140 00 Praha 4.

K návrhu na určení dle § 7 odst. 2 zákona byla přiložena výše zmíněná Smlouva a dokument s názvem Hrubé dodávky LPG pro trh v ČR v roce 2002 vydaný Českou asociací petrolejářského průmyslu a obchodu (dále také jen „ČAPPO“).

Dopisem ze dne 26.8.2003 nařídil Úřad ústní jednání s účastníky řízení za účelem specifikace obsahu dohod, jež jsou předmětem určení ve správním řízení. Ústní jednání se uskutečnilo dne 4.9.2003 (protokol viz str. 25 až 27 spisu).

V souladu s § 33 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), v platném znění, bylo účastníkům řízení umožněno seznámit se s podklady pro rozhodnutí dne 13.10.2003. Právní zástupce účastníků řízení tohoto práva využil, neměl připomínku ke shromážděné spisové dokumentaci a doplnění dokazování nenavrhl (protokol viz str. 75 až 76 spisu).

Charakteristika účastníků řízení

Společnost **BOHEMIA GAS** byla zapsána do obchodního rejstříku vedeného Městským soudem v Praze, oddíl C, vložka 36288 dne 1.7.1993. Předmětem podnikání této společnosti je zejména rozvod plynu, revize a zkoušky vyhrazených plynových zařízení, plnění tlakových nádob zkapalněnými plyny, rozvod tepla a výroba tepla. Jediným společníkem společnosti BOHEMIA GAS je Primagas Gesellschaft mit Beschränkter Haftung (Spolková republika Německo).

Společnost **PRIMAPLYN** byla zapsána do obchodního rejstříku vedeného Městským soudem v Praze, oddíl C, vložka 12554 dne 28.9.1992. Předmětem podnikání této společnosti je zejména poradenská činnost v oblasti pohonných hmot a jiných energií, výroba tepla, rozvod tepla, provozování čerpacích stanic s palivou a mazivou, nákup, prodej a skladování zkapalněných uhlovodíkových plynů v tlakových nádobách, včetně jejich dopravy. Jediným

společníkem společnosti PRIMAPLYN je společnost PAM GAS B.V. (Nizozemské království).

Společnost **Český Plyn** byla zapsána do obchodního rejstříku vedeného Městským soudem v Praze, oddíl A, vložka 10420 dne 7.12.1994. Předmětem podnikání této společnosti je především montáž, opravy a revize vyhrazených plynových zařízení, plnění tlakových nádob na plyny, provozování čerpacích stanic s palivy a mazivy a nákup, prodej a skladování zkapalněných uhlovodíkových plynů v tlakových nádobách včetně jejich dopravy. Společníkem komplementářem této společnosti je Český Plyn s.r.o. a jako společníci komanditisté jsou uvedeny společnosti Progas-Lager-und Abfüllanlagen GmbH & Co.Kg Dortmund (Spolková republika Německo) a Tyczka GmbH & Co. Kommanditgesellschaft auf Aktien Geretsried (Spolková republika Německo).

Dohoda o logistické spolupráci na trhu zkapalněných uhlovodíkových plynů v České republice (Smlouva)

V Preambuli Smlouvy je uvedena skutečnost, že společnosti BOHEMIA GAS a PRIMAPLYN jsou jedinými společníky společnosti PROPANTRANS s.r.o. (dále jen „PROPANTRANS“). Touto Smlouvou se tyto společnosti rozhodly smluvně upravit svoji budoucí spolupráci se společností Český Plyn.

Charakter spolupráce dle Smlouvy:

Dle čl. I. Smlouvy společnosti BOHEMIA GAS a PRIMAPLYN distribuují zkapalněné uhlovodíkové plyny prostřednictvím společnosti PROPANTRANS. Společnost Český Plyn naproti tomu distribuuje zkapalněné uhlovodíkové plyny převážně vlastními dopravními prostředky, částečně však také na základě smluv s třetími subjekty.

V čl. II. Smlouvy se uvádí, že každá z uvedených společností vlastní své skladové hospodářství zkapalněných uhlovodíkových plynů, které také využívá pro naplňování cisteren.

Dle čl. III. Smlouvy ve snaze zefektivnit dopravu a rozvoz zkapalněných uhlovodíkových plynů společnosti BOHEMIA GAS, PRIMAPLYN a Český Plyn sdruží své dopravní prostředky, a to ve stávající společnosti PROPANTRANS. **Společnost PROPANTRANS tedy bude zajišťovat rozvoz zkapalněných uhlovodíkových plynů jednotlivým zákazníkům účastníků této Smlouvy, resp. výše uvedených společností, účastníků řízení.** Vedle sdružení svých dopravních prostředků ve společnosti PROPANTRANS si společnosti BOHEMIA GAS, PRIMAPLYN a Český Plyn **navzájem umožní využití svých skladových kapacit zkapalněných uhlovodíkových plynů pro naplňování autocisteren provozovaných společností PROPANTRANS.** Tato spolupráce bude mezi stranami Smlouvy probíhat za běžných tržních podmínek.

V čl. III. Smlouvy je dále stanoveno, že prodej zkapalněných uhlovodíkových plynů jednotlivými smluvními stranami, jakož i jejich marketing, bude jednotlivými smluvními stranami prováděn zcela nezávisle.

V čl. IV. Smlouvy se uvádí, že z důvodu zabezpečení plnohodnotné koordinace rozvozu zkapalněných uhlovodíkových plynů prostřednictvím společnosti PROPANTRANS a

sdružení dopravních prostředků k rozvozu zkapalněných uhlovodíkových plynů do této společnosti vstoupí Český Plyn do společnosti PROPANTRANS a stane se jejím třetinovým společníkem.

Realizace Smlouvy je dle čl. V. podmíněna kladným stanoviskem Úřadu.

Zjištěné skutečnosti

Navrhovatelé ve svém návrhu na určení podle § 7 odst. 2 zákona ke Smlouvě uvádějí, že společnost PROPANTRANS byla založena v roce 1997 společnostmi BOHEMIA GAS a PRIMAPLYN z důvodu racionalizace nákupu zkapalněných uhlovodíkových plynů a zejména jejich distribuce konečným zákazníkům. V současné době společnost PROPANTRANS zprostředkovává pro své společníky nákup zkapalněných uhlovodíkových plynů a působí na poli jejich distribuce formou rozvozu tohoto produktu odběratelům. Pozn. Úřadu: společnost PROPANTRANS, jak vyplynulo z jednání s účastníky řízení (viz dále), nenakupuje (ani po případné realizaci Smlouvy nakupovat nebude) do svého vlastnictví zkapalněné ropné plyny dodávané na trh kterýmkoli z účastníků řízení. Jak dále uvádějí navrhovatelé, v současné době spočívá racionalizační prvek zmíněného společného rozvozu plynu především v tom, že větší zahuštění odběrních míst přináší efektivnější rozvoz zkapalněných uhlovodíkových plynů, s tím související snížení počtu najetých kilometrů a snížení nákladů, ovšem také snížení negativního dopadu rozvozu produktu na životní prostředí. Podle vyjádření navrhovatelů obsaženého v návrhu podaném Úřadu společnost PROPANTRANS vystupuje jako svébytný subjekt, který neposkytuje své služby pouze svým společníkům, ale i třetím osobám (např. Agip, Conoco aj.). Uvedené služby jsou dle vyjádření navrhovatelů poskytovány třetím osobám v rámci sezónní vytiženosti dopravních prostředků společnosti PROPANTRANS (s tím, že v zimě je vytiženost vysoká – téměř stoprocentní, v létě je pak nižší).

Realizací zamýšleného projektu navrhovatelů by došlo k zapojení společnosti Český Plyn do projektu distribuce zkapalněných uhlovodíkových plynů prostřednictvím rozvozových služeb poskytovaných společností PROPANTRANS. Navrhovatelé ve svém návrhu uvádějí, že společnost Český Plyn by se stala společníkem společnosti PROPANTRANS, a to v takovém rozsahu, že obchodní podíly všech tří společníků by byly stejné a veškerá zásadní rozhodnutí by byla přijímána na úrovni valné hromady společnosti podle zásady jednomyslnosti.

Navrhovatelé dále uvádějí, že po vstupu společnosti Český Plyn do společnosti PROPANTRANS nebude již tato společnost nadále pro své společníky zprostředkovávat nákup zkapalněných uhlovodíkových plynů a její činnost se omezí pouze na zajišťování a poskytování přepravních služeb pro rozvoz těchto plynů pro své společníky a v případě volné přepravní kapacity i pro třetí subjekty – v jejich případě se může jednat i o jiné, od zkapalněných uhlovodíkových plynů odlišné produkty, bude-li to technicky možné.

Návrh se zabývá i související spoluprací mezi navrhovateli, tedy nejen společnou distribucí (resp. rozvozem) zkapalněných uhlovodíkových plynů, ale i možností všech navrhovatelů vzájemně využívat svá skladovací hospodářství. Podle vyjádření navrhovatelů tato forma spolupráce přinese další výrazné snížení nákladovosti a prohloubení výše uvedených pozitivních dopadů. Snížení nákladů na rozvoz zkapalněných uhlovodíkových plynů se pak dle návrhu účastníků promítne i do konečné prodejní ceny zkapalněných uhlovodíkových plynů.

Navrhovatelé zdůrazňují, že jsou při tomto projektu vedeni snahou racionalizovat a zefektivnit své podnikatelské činnosti a dosáhnout tak zamýšlených přínosů pro svoji podnikatelskou činnost s tím, že jejich postavení na trhu při jejich obchodní činnosti je nadále zcela nezávislé a navrhovatelé vystupují vůči sobě i vůči ostatním soutěžitelům samostatně, jako soutěžitelé bez jakéhokoli omezení.

Z jednání se zástupci účastníků řízení pak vyplynulo, že společnost PROPANTRANS bude působit výhradně jako přepravce zboží – a to jak od účastníků řízení k jejich odběratelům - zákazníkům účastníků řízení (jimiž jsou čerpací stanice, plnirny lahví, subjekty používající plyn k topným účelům apod.), tak např. do provozů účastníků řízení vzdálených od jejich zásobníku (vlastní plnirny lahví). Účastníci řízení uvedli, že distribuci lahví z plnění, které vlastní, odběratelům účastníků řízení si zajišťují prostřednictvím vlastní dopravy – rozvoz lahví nebyl ani do budoucna nebude zajišťován prostřednictvím PROPANTRANSu. PROPANTRANS přitom nebude do svého vlastnictví nakupovat zkapalněné uhlovodíkové plyny ani účastníků řízení ani třetích subjektů (kterým bude nabízet svoji volnou kapacitu, viz výše). Účastníci řízení budou dále prodávat svým zákazníkům zboží vlastním jménem a na své hospodářské riziko. K umožnění vzájemného čerpání zboží ze zásobníků jednotlivých účastníků řízení tito uvedli, že spolupráce bude fungovat tak, že každý účastník řízení bude do jednotlivých zásobníků dodávat takové množství zkapalněných uhlovodíkových plynů, které odpovídá předpokládanému objemu jeho prodeje v dané oblasti za určité období. Vzhledem k tomu, že jednotlivé druhy zkapalněných uhlovodíkových plynů jsou zbožím genericky určeným, bude možné, aby byly autocisterny PROPANTRANSu zásobovány z kteréhokoli z těchto zásobníků – aby bylo zajištěno co nejefektivnější pokrytí dané oblasti. Případné nedostatky či přebytky jednotlivých druhů zkapalněných uhlovodíkových plynů budou vzájemně řešeny započtením na množství dodané do jednotlivých zásobníků v následujícím období.

Účastníci řízení dále uvedli, že zkapalněné uhlovodíkové plyny nakupují ve velkoobchodě, resp. od výrobců ve velkých objemových množstvích, která přepravují po železnici (přitom takových dodavatelů zkapalněných uhlovodíkových plynů je větší množství a všichni účastníci řízení nakupují zkapalněné uhlovodíkové plyny od různých dodavatelů - jak evropských, tak mimoevropských). Účastníci řízení takto nakoupené plyny balí (popř. před tím míchají propan-butanovou směs) a dodávají svým odběratelům (případně jim ještě poskytují služby spojené s montáží/revizí zásobníků, zásobníky pronajímají nebo prodávají spolu s plyny v nich obsaženými atd.). Konečná cena pro odběratele se skládá z ceny nákupní, nákladů na dopravu zkapalněných uhlovodíkových plynů (a to jak od dodavatelů k účastníkům řízení – tzv. primární doprava, tak i od účastníků řízení k jejich zákazníkům, resp. ještě do jimi vlastněných plnění lahví – tzv. sekundární doprava), provozních nákladů a zisku. Účastníci řízení shodně uvedli, že náklady na tzv. sekundární dopravu zajišťovanou PROPANTRANSem po realizaci Smlouvy budou představovat pravděpodobně .....(obchodní tajemství účastníků řízení) z výsledné ceny pro jejich odběratele.

Později v řízení k žádosti Úřadu jednotliví účastníci řízení přesně specifikovali jak své průměrné současné náklady na sekundární dopravu (podíl z výsledné ceny pro odběratele), tak předpokládané náklady po realizaci Smlouvy. Přesné údaje označili všichni účastníci řízení za své obchodní tajemství – lze však říci, že zatímco v současnosti poměr průměrných nákladů na sekundární dopravu k výsledné ceně pro odběratele představuje u všech účastníků řízení .....(obchodní tajemství účastníků řízení), po případné realizaci Smlouvy se sníží, a to o jednotky procent.

Zkapalněné uhlovodíkové plyny, které mají být přepravovány v rámci sekundární dopravy, resp. čerpány vzájemně ze zásobníků účastníky řízení na základě Smlouvy, jsou: propan-butanová směs určená k pohonu motorových vozidel, dále pak propan-butanová směs a propan určené k topným účelům a butan používaný pro specifické účely (zejména technologické).

Účastníci řízení dále při jednání uvedli, že jednotlivé druhy zkapalněných uhlovodíkových plynů dodávají na tuzemský trh celkem asi 4 větší soutěžitelé (s tržním podílem nad 10% na trzích jednotlivých druhů zkapalněných uhlovodíkových plynů), 3 středně velcí soutěžitelé (s podílem okolo 5%) a dále velké množství menších soutěžitelů. Na závěr jednání účastníci řízení shodně uvedli, že v Evropě jsou podobné dohody o sdružení přepravních kapacit běžné (přitom odkázali na rozhodnutí Bundeskartellamt o tom, že dohoda o sdružení přepravních kapacit do společnosti TRANSGASS nenarušuje hospodářskou soutěž na trhu).

Vymezení relevantního trhu

Trh je obecně místem, kde se střetává nabídka s poptávkou. Dle ustanovení § 2 odst. 2 zákona je pak relevantním trhem trh zboží, které je z hlediska své charakteristiky, ceny a zamýšleného použití shodné, porovnatelné nebo vzájemně zastupitelné, a to na území, na němž jsou soutěžní podmínky dostatečně homogenní a zřetelně odlišitelné od sousedících území. Z hlediska času se relevantní trh zkoumá pouze v případě, když v konkrétním okamžiku nebo období jsou soutěžní podmínky výrazně odlišné než v jiných obdobích.

Pro účely vymezení trhu z hlediska výrobního vycházel Úřad z následujících skutečností:

Předmětem posuzovaných dohod jsou tyto druhy zboží: propan, butan a propan-butan. Tyto plyny jsou obecně zahrnovány pod pojem zkapalněné uhlovodíkové plyny.

Propan a butan jsou uhlovodíkové plyny, které se získávají při zpracování ropy a zemního plynu. Propan-butan je pak směsí obou těchto uhlovodíkových plynů. Zkapalněné uhlovodíkové plyny se za normálních atmosférických podmínek vyskytují v plynné formě, ale již při malém zvýšení tlaku se jejich skupenství mění na kapalné a dochází k velkému zmenšení objemu (asi 260x). Z uvedeného důvodu je přeprava těchto plynů v nádobách snadná a je možné uskladnit množství plynu odpovídající velké tepelné kapacitě v poměrně malém zásobníku. Zkapalněné uhlovodíkové plyny se přepravují pod tlakem v kapalném stavu, ke spotřebičům se pak přivádějí převedším ve stavu plynném. Zkapalněné uhlovodíkové plyny jsou prodávány a distribuovány v ocelových lahvích (či větších zásobnících), v autocisternách nebo železničních cisternách po celé České republice.

Zkapalněné uhlovodíkové plyny jsou užívány k různým účelům. Nejčastěji jsou užívány k topným účelům a pro pohon motorových vozidel. Dále jsou některé z nich (např. butan) používány ke specifickým účelům, zejména technologickým. Vzhledem k nepatrnému množství zkapalněných uhlovodíkových plynů dodávanému pro tyto účely účastníky řízení na trh, Úřad od nich v daném případě odhlédl.

Úřad dále posuzoval zastupitelnost zkapalněných uhlovodíkových plynů pro pohon motorových vozidel a ostatních pohonných hmot. Pro pohon motorových vozidel (osobní

vozidla, ale i autobusy a nákladní vozy) je užívána propan-butanová směs, obecně je toto palivo označováno jako LPG (Liquefied Petroleum Gas) nebo pohonný plyn, dále zákazníci na trhu poptávají řadu dalších pohonných hmot, které slouží k provozu motorových vozidel vybavených spalovacími motory. Pro účely jejich užití k provozu (pohonu) motorových vozidel nejsou jednotlivé druhy pohonných hmot vzájemně zastupitelné, neboť každý z nich vyžaduje jinou konstrukci spalovacího motoru. Předpokladem pro užívání zkapalněných uhlovodíkových plynů pro pohon motorových vozidel je speciální úprava motorového vozidla (např. řídicí a regulační jednotky, úprava vstříkovaní, tlakové nádoby atd.), se kterou jsou spojeny určité náklady. Tyto vstupní náklady jsou pak vyváženy finančními úsporami při provozu vozidla. Prodejní cena LPG je mnohem nižší než prodejní ceny ostatních pohonných hmot. Na základě výše uvedeného Úřad uvádí, že zkapalněné uhlovodíkové plyny pro pohon motorových vozidel tvoří samostatný relevantní trh.

Zkapalněné uhlovodíkové plyny – zejména propan a propan-butan jsou užívány pro topné účely. Poměr propanu a butanu ve směsi určené k topným účelům je odlišný pro zimní a letní období - z důvodu odlišných teplot, při kterých propan a butan přecházejí z kapalné na plynnou fázi.

Spotřebitelé užívají tyto zkapalněné topné plyny ke spalování za účelem výroby tepla, které slouží k vytápění, k přípravě teplé užitkové vody a k vaření. Zkapalněné topné plyny jsou skladovány v zásobnících. Dále se tyto zkapalněné topné plyny používají v mobilních spotřebičích, zejména k příležitostnému nebo občasnému vaření, často v rámci rekreačních nebo sportovních aktivit spotřebitelů (v těchto případech jsou plyny uchovávány v menších tlakových lahvích).

Dále se Úřad zabýval zastupitelností zkapalněných uhlovodíkových plynů pro topné účely (dále též jen „zkapalněné topné plyny“) s alternativními zdroji tepelné energie, jako jsou např. pevná fosilní paliva (uhlí a koks), kapalná paliva, jiná plynná paliva (zemní plyn a svítiplyn), elektřina a teplo ze systému centralizovaného zásobování teplem (dálkové teplo). Přechod na jiný druh paliva je spojen vždy s investicemi do nových spotřebičů, příp. do zásadní rekonstrukce stávajících spotřebičů, do nových technologií či nových staveb. Jiná plynná paliva a teplo ze systému centralizovaného zásobování teplem jsou navíc přepravována a dodávána spotřebitelům výhradně prostřednictvím potrubí, proto jsou dodávky těchto druhů paliv možné pouze v lokalitách s příslušnou sítí. Dále i z hlediska ceny a své charakteristiky (např. výhřevnost, náročnost obsluhy příslušných zařízení) nejsou jednotlivá paliva plně vzájemně zastupitelná.

Z hlediska věcného je relevantním trhem **trh zkapalněných uhlovodíkových plynů pro pohon motorových vozidel a trh zkapalněných uhlovodíkových plynů pro topné účely.**

Geografický relevantní trh zahrnuje oblast, ve které jsou soutěžní podmínky dostatečně homogenní a zřetelně odlišitelné od sousedních území. Nebylo zjištěno, že by v podmínkách dodávek zkapalněných uhlovodíkových plynů existovaly na některé části území republiky zásadní odlišnosti. Z hlediska **geografického** je relevantním trhem **celé území České republiky**, neboť dodávky zkapalněných uhlovodíkových plynů probíhají na celém tomto území za homogenních podmínek.

Po stránce **časové** jde o trh **trvalý**, charakterizovaný pravidelně se opakujícími dodávkami v průběhu celého roku.

Postavení účastníků řízení na relevantním trhu

Pro potřeby správného řízení byl podíl účastníků řízení na vymezených relevantních trzích zjišťován za kalendářní rok 2002.

Celkový objem dodávek zkapalněných uhlovodíkových plynů určených k topným účelům na tuzemský trh v roce 2002 činil (dle údajů ČAPPO) maximálně .....(*obchodní tajemství účastníků řízení*) tun (v tomto objemu je zahrnuto i malé množství plynů užívaných ke specifickým – zejm. technologickým – účelům, viz výše). Souhrnný objem dodávek tohoto zboží účastníky řízení na tuzemský trh pak činil **v roce 2002** zhruba .....(*obchodní tajemství účastníků řízení*) tun, tj. **souhrnný podíl účastníků řízení na relevantním trhu zkapalněných uhlovodíkových plynů určených k topným účelům činil cca ....**(*obchodní tajemství účastníků řízení*).

Souhrnný objem dodávek zkapalněných uhlovodíkových plynů určených pro pohon motorových vozidel na tuzemský trh účastníky řízení v roce 2002 činil cca .....(*obchodní tajemství účastníků řízení*) tun. **Souhrnný podíl účastníků řízení na relevantním trhu zkapalněných uhlovodíkových plynů určených pro pohon činil v roce 2002** (kdy celkový objem dodávek tohoto zboží na tuzemský trh v daném roce činil cca.....(*obchodní tajemství účastníků řízení* tun) .....(*obchodní tajemství účastníků řízení*).

Posouzení dohod z hlediska zákona

Podle § 3 odst.1 zákona jsou zakázané a neplatné dohody mezi soutěžiteli, rozhodnutí jejich sdružení a jednání soutěžitelů ve vzájemné shodě, které vedou nebo mohou vést k narušení hospodářské soutěže, pokud tento nebo zvláštní zákon nestanoví jinak, nebo pokud Úřad nepovolí svým rozhodnutím nebo vyhláškou z tohoto zákazu výjimku. Zakázanými ve smyslu § 3 odst. 1 zákona jsou především dohody výslovně uvedené v § 3 odst.2 písm. a) – f) zákona, jako např. dohody o cenách, rozdělení trhu, atd. (výčet těchto zakázaných dohod je však pouze demonstrativní).

Dle § 5 odst. 1 zákona jsou pak dohody soutěžitelů, kteří působí na stejné úrovni trhu zboží, horizontálními dohodami. V § 6 odst. 1 zákon stanoví, že zákaz dohod podle § 3 odst. 1 se nevztahuje na horizontální dohodu, pokud společný podíl účastníků dohody na relevantním trhu nepřesahuje 5%. U horizontálních dohod, u nichž podíl účastníků dohody na relevantním trhu nepřevyšuje tuto hranici, není jejich dopad na hospodářskou soutěž významný, a proto jsou ze zákazu dohod narušujících soutěž vyňaty (tzv. dohody de minimis). Vynětí však nelze uplatnit v případech stanovených v § 6 odst. 2 zákona (dohody o cenách apod.).

Účelem Smlouvy je upravit do budoucna vztahy mezi smluvními stranami tak, aby bylo dosaženo zefektivnění dopravy a rozvozu jimi dodávaných zkapalněných uhlovodíkových plynů (tzv. sekundární doprava – viz výše). Za tímto účelem **sdruží účastníci řízení své dopravní prostředky v rámci PROPANTRANSU**, který bude zajišťovat rozvoz plynů odběratelům účastníků řízení (příp. v menší míře do jejich vlastních plnění tlakových lahví). Zefektivnění rozvozu zboží účastníků řízení pak bude ještě posíleno **možností vzájemného využití skladovacích kapacit** jednotlivých účastníků řízení, k němuž se rovněž ve Smlouvě zavazují.

Z výše uvedeného vyplývá, že jak dohoda o sdružení dopravních prostředků v rámci společného podniku a následný společný rozvoz zboží, tak dohoda o vzájemném využití skladových kapacit, jsou obsaženy ve Smlouvě (konkrétně v čl. III.), kterou uzavřeli soutěžitelé, kteří jsou vůči sobě navzájem v postavení horizontálních konkurentů na trhu. V případě, že by u kterékoli z popsaných dohod šlo o dohodu zakázanou podle § 3 až § 6 zákona, nemohli by pro tuto dohodu účastníci řízení – s ohledem na svůj souhrnný podíl na obou trzích danému případu relevantních - využít vynětí ze zákazu podle § 6 odst. 1 zákona (viz výše).

Díky dohodě, jejíž podstatou je společný rozvoz zboží horizontálních konkurentů na trhu, pak bezpochyby dojde k přiblížení určité části nákladů těchto soutěžitelů, které tvoří součást výsledné ceny pro odběratele zboží. Přiblížení nákladů (zejména ve větším rozsahu) pak obecně může vést k případné protisoutěžní koordinaci chování soutěžitelů na trhu (např. dohoda o ceně apod.). Úřad proto v řízení zkoumal, zda toto přiblížení částí nákladů účastníků řízení – za podmínek obsažených v předmětné Smlouvě a zjištěných v průběhu řízení – má, resp. může mít, negativní vliv na soutěž na daném relevantním trhu (resp. trzích). A to s ohledem na skutečnost, že náklady účastníků řízení na tzv. sekundární dopravu zkapalněných uhlovodíkových plynů tvoří malou část z výsledné ceny pro odběratele (méně než ...*(obchodní tajemství účastníků řízení)*) a zároveň ostatní položky, z nichž se výsledná cena skládá, zůstávají i po realizaci Smlouvy u všech účastníků řízení různé, nesjednocené. Tito nakupují primární suroviny od různých dodavatelů za různou cenu (kdy výběr konkrétních dodavatelů jednotlivými účastníky řízení se v čase mění, a to v závislosti na prodejní ceně zkapalněných uhlovodíkových plynů konkrétních dodavatelů, dále také na vzdálenosti dodavatele ovlivňující cenu za dopravu plynů k účastníkům řízení a na tom, zda účastníci odeberou již hotovou směs uhlovodíkových plynů nebo plyny jednotlivě a potom je mísí), mají odlišné náklady spojené s úpravou a balením jednotlivých druhů zkapalněných uhlovodíkových plynů, které dodávají na trh, i rozdílnou výši zakalkulovaného zisku. S dodávkou plynů odběratelům zároveň spojují jednotliví účastníci řízení různé služby (pronájem, revize, montáž zásobníků apod.), které rovněž ovlivňují výslednou cenu pro jejich zákazníky. Při tom ze Smlouvy samé i z vyjádření účastníků řízení vyplývá, že tyto budou i nadále prodávat zkapalněné uhlovodíkové plyny svým odběratelům samostatně a nezávisle a rovněž mezi nimi nadále nebude docházet k žádné spolupráci při nákupu primárních surovin. S ohledem na různé pokrytí území ČR jednotlivými účastníky řízení, jejich současnou výrobu a distribuci tlakových lahví (prováděnou mimo PROPANTRANS – viz výše) a rozdílné množství zkapalněných uhlovodíkových plynů, které každý z nich na trh dodává, zůstanou i po realizaci Smlouvy průměrné náklady všech účastníků řízení spojené s tzv. sekundární dopravou různé.

Za těchto podmínek dospěl Úřad po posouzení dohody, jejíž podstatou je společný rozvoz zboží účastníky řízení prostřednictvím společného podniku (PROPANTRANS), k závěru, že nejde o dohodu zakázanou dle § 3 až § 6 zákona, která by narušovala, příp. mohla narušit, soutěž na trhu zkapalněných uhlovodíkových plynů určených k topným účelům, resp. na trhu zkapalněných uhlovodíkových plynů určených pro pohon.

Úřad v řízení dále zkoumal, zda na základě dohody o vzájemném využití skladovacích kapacit, která je rovněž obsažena v posuzované Smlouvě, nemůže mezi účastníky řízení v budoucnu dojít k protisoutěžnímu chování – spočívajícímu např. ve sladění cen, popř. rozdělení trhů apod. Při tom Úřad zohlednil všechny skutečnosti zjištěné v průběhu řízení (zejm. pak skutečnost, že zkapalněné uhlovodíkové plyny jsou zbožím genericky určeným) a podmínky popsané Úřadem výše (str. 9 odůvodnění tohoto rozhodnutí) v souvislosti

s posouzením dohody, jejíž podstatou je společný rozvoz plynů účastníky řízení prostřednictvím společného podniku (zejm. skutečnost, že objem dodávek i rozmístění odběratelů jednotlivých účastníků řízení jsou rozdílné a účastníci řízení vůči svým odběratelům vystupují samostatně a nezávisle). Úřad neshledal, že by tato dohoda za uvedených podmínek mohla vést k omezení hospodářské soutěže na relevantních trzích, na nichž účastníci řízení působí.

Podobná je praxe v Evropských Společenstvích. Dne 6.1.2001 vydala Evropská Komise Pokyny k aplikaci článku 81 Smlouvy o založení ES na horizontální dohody o spolupráci (Guidelines on the applicability of Article 81 of the EC Treaty to horizontal cooperation agreements), kde je mj. v části 1.3 uvedeno, že způsobilost dohody zapříčinit negativní dopady na soutěž je závislá na ekonomickém kontextu zohledňujícím jak povahu dohody, tak společnou tržní sílu stran dohody. Tato tržní síla pak spolu s dalšími faktory určuje způsobilost spolupráce do značné míry ovlivnit soutěž. Povaha dohody souvisí s takovými faktory, jakými jsou oblast a předmět spolupráce, soutěžní vztah mezi stranami dohody a míra sladění aktivit. Tyto faktory naznačují pravděpodobnost koordinace chování stran dohody na trhu. Určité typy spolupráce (jako například dohody o výrobě či prodeji) způsobují jistý stupeň sjednocení celkových nákladů. Pokud je tento stupeň značný, strany dohody mohou daleko snadněji koordinovat ceny na trhu a produkci výrobků. Značný stupeň sjednocení nákladů však může být dosažen **pouze při splnění určitých podmínek**. Oblast spolupráce (např. výroba či prodej) se musí týkat **vysokého podílu na celkových nákladech** v rámci daného trhu. Strany musejí rovněž sjednotit své aktivity v oblasti spolupráce **do značné míry**. K tomu dochází například tehdy, když strany společně vyrábějí či prodávají důležitý meziprodukt nebo velkou část své celkové produkce.

K tomu Úřad uvádí, že takovým důležitým meziproduktem může být i např. služba spojená s produkcí (resp. distribucí - rozvozem) zboží stranami dohody, resp. dohod, jak tomu je v případě účastníků tohoto řízení.

Závěr

Úřad konstatuje, že posuzovaná Dohoda o logistické spolupráci na trhu zkapalněných uhlovodíkových plynů v České republice neobsahuje dohody zakázané podle § 3 až § 6 zákona.

Poučení o opravném prostředku

Proti tomuto rozhodnutí mohou účastníci řízení podle § 61 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, ve znění pozdějších předpisů (správní řád), podat rozklad k předsedovi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže prostřednictvím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, a to do 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí. Včas podaný rozklad má odkladný účinek.

Ing. Vladimír Stankov, CSc.
vrchní ředitel

v zastoupení
Mgr. Vítězslav Šemora
pověřený řízením odboru

Rozhodnutí obdrží:

JUDr. Petr Nipl
Advokátní kancelář Nipl, Žák, Slavíček & spol.
Na Pankráci 11/449
140 00 Praha 4